

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH OCENY / OCENY ADEKWATNOŚCI

TYTUŁ OCENY	Program COSME – ocena
WIODĄCA DG I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	GROW.A2
ORIENTACYJNY HARMONOGRAM (PLANOWANE TERMINY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA)	II kw. 2022 r. – III kw. 2023 r.
INFORMACJE DODATKOWE	https://ec.europa.eu/growth/smes/cosme_en

A. Kontekst polityczny, cel i zakres oceny

Kontekst polityczny

Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) był programem w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2014–2020 finansującym działania UE na rzecz zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, ze szczególnym naciskiem na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) zgodnie z definicją zawartą w [zaleceniu 2003/361/WE](#).

Opierał się on na poprzednich programach WRF mających na celu wspieranie MŚP, w szczególności na Programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP) na lata 2007–2013, w ramach którego zapewniono ciągłość niektórych ważnych środków: instrumentów finansowych (Instrumentu na rzecz Wysokiego Wzrostu i Innowacji w MŚP oraz systemu poręczeń dla MŚP) oraz Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości, a także programu „Erasmus” dla młodych przedsiębiorców.

Dysponując budżetem w wysokości 2,3 mld EUR na lata 2014–2020, COSME wspierał tworzenie i rozwój przedsiębiorstw oraz przyczynił się do realizacji priorytetu Komisji, jakim jest zwiększenie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz wypełnienie luki inwestycyjnej w UE. Promowanie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz stymulowanie inwestycji były dla Komisji głównymi priorytetami politycznymi w latach 2014–2019. Są one nadal silnie obecne w programie politycznym Komisji jako część głównego celu „Gospodarka służąca ludziom”, który odnosi się w szczególności do inwestycji, wzrostu gospodarczego i wysokiej jakości miejsc pracy dla małych przedsiębiorstw.

Kryzys związany z COVID-19 poważnie wpłynął na szereg środków i projektów w ramach programu COSME dotyczących budżetu na lata 2019 i 2020 i przyznano przedłużenie umów, aby zapewnić odpowiedni czas na osiągnięcie celów. W związku z tym niektóre projekty COSME będą realizowane do 2024 r.

Cel i zakres

Celem oceny końcowej, jak określono w podstawie prawnej programu COSME, tj. w [rozporządzeniu \(UE\) nr 1287/2013](#), jest przedstawienie sprawozdania na temat długoterminowego wpływu i trwałości środków. Wyniki tej oceny zostaną również uwzględnione przy kształtowaniu przyszłych działań politycznych na rzecz MŚP oraz przy usprawnianiu działań w ramach programów, które zastąpiły program COSME na okres finansowy 2021–2027 (InvestEU¹ dla instrumentów finansowych i filar MŚP Programu na rzecz jednolitego rynku² w odniesieniu do innych środków).

Ocena obejmie skuteczność i efektywność środków finansowanych lub współfinansowanych w ramach COSME, ich wewnętrzną spójność oraz ich spójność z innymi politykami i programami, ich znaczenie i unijną wartość dodaną (wartość dodatkową w stosunku do tego, co uzyskalyby państwa UE działające samodzielnie). Uwzględną również długoterminowe skutki i konsekwencje dla beneficjentów i zainteresowanych stron.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj?locale=pl>

² <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/690/oj?locale=pl>

Komisja przeanalizuje w szczególności:

- jak skuteczne były działania w ramach programu COSME w **osiąganiu celów szczegółowych**;
- czy cele szczegółowe COSME zostały osiągnięte przy **rozsądnych kosztach** i czy nie spowodowały niepotrzebnych obciążeń i złożoności;
- czy istnieje jakakolwiek kwestia wewnętrznej **spójności** lub spójności z innymi politykami i programami;
- czy środki COSME były **adekwatne** do potrzeb i priorytetów politycznych określonych na początku programu oraz czy są adekwatne do bieżących potrzeb i priorytetów politycznych;
- jaka była unijna **wartość dodana**;
- długoterminowe **skutki i konsekwencje** dla beneficjentów i zainteresowanych stron (oraz działania podjęte w celu zapewnienia długotrwałego oddziaływania środków).

Ocena obejmie wszystkie środki wdrożone w celu osiągnięcia czterech celów szczegółowych rozporządzenia w sprawie COSME:

1. ułatwienie dostępu do finansowania
2. pomoc MŚP w dostępie do rynków i umiędzynarodowieniu
3. tworzenie otoczenia sprzyjającego przedsiębiorstwom i promowaniu konkurencyjności
4. wspieranie przedsiębiorczości

Położy też szczególny nacisk na główne środki:

1. instrument gwarancji kredytowych i instrument kapitałowy na rzecz wzrostu gospodarczego
2. Europejską Sieć Przedsiębiorczości
3. program „Erasmus” dla młodych przedsiębiorców

Ocena uwypukli również dobre praktyki i dostarczy cennych informacji na temat wyciągniętych wniosków i prac przeprowadzonych w celu rozwiązania problemów podkreślonych w ocenie śródkresowej programu COSME opublikowanej w 2019 r.

B. Lepsze stanowienie prawa

Strategia konsultacji

Celem konsultacji jest zebranie informacji zwrotnych na temat adekwatności, efektywności, spójności, skuteczności i unijnej wartości dodanej programu COSME.

Głównymi zainteresowanymi stronami, z którymi należy się konsultować, są beneficjenci końcowi środków oraz osoby i organizacje, które uczestniczyły we wdrażaniu (więcej szczegółowych informacji można znaleźć poniżej).

Narzędzia i procesy konsultacji będą obejmować:

- niniejsze zaproszenie do zgłaszania uwag, które jest otwarte dla opinii publicznej i skierowane w szczególności do głównych zainteresowanych stron tego programu;
- 12-tygodniowe konsultacje publiczne, które mają się rozpocząć w pierwszej połowie 2023 r. we wszystkich językach urzędowych UE;
- ukierunkowane konsultacje i wywiady z zainteresowanymi stronami, przeprowadzone w kontekście badania uzupełniającego.

W terminie 8 tygodni od zamknięcia konsultacji publicznych na stronie poświęconej konsultacjom opublikowane zostanie sprawozdanie podsumowujące.

Wyniki niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag, konsultacji publicznych, ukierunkowanych konsultacji i wywiadów zostaną odzwierciedlone w ostatecznej wersji sprawozdania z oceny, która zostanie przygotowana przez Komisję po zakończeniu oceny.

Powody prowadzenia konsultacji

Celem konsultacji jest umożliwienie zainteresowanym stronom wyrażenia opinii i doświadczeń w zakresie ocenianych środków COSME oraz zachęcenie ich do udziału w kanałach gromadzenia danych, które zostaną utworzone podczas oceny, takich jak konsultacje publiczne lub wywiady stanowiące część badania uzupełniającego.

Grupa docelowa

Zachęcamy wszystkich do przekazania informacji zwrotnych na temat niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag oraz do udzielenia odpowiedzi w ramach konsultacji publicznych.

Głównymi zainteresowanymi stronami bezpośrednio zaangażowanymi w program COSME są beneficjenci końcowi oraz osoby i organizacje, które uczestniczyły we wdrażaniu, w tym:

- beneficjenci projektów, którzy otrzymali finansowanie w ramach programu (MŚP i dostawcy usług współfinansowanych z COSME dla MŚP (Europejska Sieć Przedsiębiorczości, klastry itp.))
- beneficjenci usług wsparcia współfinansowanych przez COSME (np. MŚP i przedsiębiorcy będący klientami Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości)
- pośrednicy finansowi instrumentu gwarancji kredytowych programu COSME lub instrumentu kapitałowego na rzecz wzrostu gospodarczego
- MŚP będące ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach instrumentu gwarancji kredytowych lub instrumentu kapitałowego na rzecz wzrostu
- wnioskodawcy, których wnioski odrzucono
- organy państw UE, państw EOG uczestniczących w programie COSME i innych państw formalnie stowarzyszonych z programem
- zainteresowane strony, takie jak organizacje przedsiębiorców, stowarzyszenia, organizacje klastrowe i organizacje pozarządowe, w stosownych przypadkach (np. w odniesieniu do gospodarki społecznej)
- beneficjenci i pośrednicy finansowi innych unijnych lub krajowych instrumentów finansowych (w tym EFIS)
- prywatni konsultanci i organizacje wspierające przedsiębiorstwa, które udzielały wsparcia przy składaniu wniosków
- MŚP, które nie złożyły wniosku o wsparcie
- pracownicy Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP (Eisma) i urzędnicy UE (DG GROW i DG ECFIN) zaangażowani w program w okresie objętym badaniem oceniającym.

Gromadzenie danych i metodyka

Metodyka oceny długoterminowego wpływu i trwałości efektów będzie opierać się na danych zgromadzonych z różnych źródeł.

W ocenie wykorzystane zostaną przekazane przez beneficjentów i pośredników informacje jakościowe i ilościowe na temat alokacji finansowych, wydatków, wskaźników produktu i rezultatu oraz wszelkie inne istotne informacje. Przeprowadzone zostanie badanie uzupełniające w celu przeanalizowania dostępnych informacji i, w razie potrzeby, zebrania dodatkowych danych z innych źródeł.

Ocena programu COSME będzie przeprowadzana równoległe z oceną *ex post* Programu na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (2007–2013) w celu zminimalizowania obciążeń administracyjnych.

Dostępne źródła:

[Sprawozdania z oceny śródkresowej i monitorowania programu COSME](#)

[Badanie SAFE \(dotyczące dostępu przedsiębiorstw do finansowania\)](#)

[Przegląd wyników MŚP](#) (sprawozdania roczne i badania polityczne, w tym Eurobarometr)